

ОПШТИНА БЕРАНЕ

**ЛОКАЛНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СОЦИЈАЛНЕ ИНКЛУЗИЈЕ-
РАЗВОЈ УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧИЈЕ ЗАШТИТЕ У БЕРАНАМА ЗА
ПЕРИОД 2022-2026. ГОДИНЕ**

Беране, 2022. године

Скраћенице

ЦГ-Црна Гора
УН-Уједињене нације
МФСС - Министарство финансија и социјалног старања
ЗЗЦГ-Завод за запошљавање Црне Горе
ЦСР -Центар за социјални рад
ЗСДЗ-Завод за социјалну и дјечју заштиту
ДЦ-Дневни центар
ЈЛС- Јединица локалне самоуправе
ЗУ-Здравствена установа
ОШ-Основна школа
ЈУ- Јавна установа
НВО- Невладина организација
ПУ- Пружалац услуга
ПАС-Психоактивне супстанце
ОЦД- Организација цивилног друштва
УП-Удружење пензионера
МО-Материјално обезбјеђење
ЈНП-Једнократна новчана помоћ
ДНЈП- Додатак за његу и помоћ
ЦКЦГ-Црвени крст Црне Горе
ООЦК-Општинска организација Црвени крст
ДЗ-Дом здравља
ОСИ – Особе са инвалидитетом
РЕ – Роми и египћани
ЛГБТИQ-Скраћеница за лезбејке, геј мушкарце, бисексуалне, трансродне, интерсексуалне и квеер особе
ИРОП – Индивидуални развојно- образовни програм
ИПУ – Индивидуални план услуга
ИПР – Индивидуални план рада
ДД- Дјечији додатак
НЗНД- накнада за новорођено дијете
СидЗ-Социјална и дјечја заштита

Садржај

УВОД.....	4
МЕТОДОЛОГИЈА РАДА.....	4
ПРАВНИ ОКВИР.....	6
ФИНАНСИРАЊЕ СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ.....	9
ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ.....	10
ПОСТОЈЕЋИ КАПАЦИТЕТИ.....	12
ПРИОРИТЕТНЕ ГРУПЕ И УСЛУГЕ У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ...	25
АКЦИОНИ ПЛАН	29
ПЛАН ПРАЋЕЊА СПРОВОЂЕЊА И ПРОЦЈЕНЕ УСПЈЕШНОСТИ.....	41

УВОД

Социјална инклузија је процес који омогућава да они који су у ризику од сиромаштва и друштвене искључености, добију могућност и средства која су потребна за пуно учешће у економском, друштвеном и културном животу, али и достизању животног стандарда и благостања, који се сматрају прихватљивим у друштву у којем живе. Социјална инклузија осигурава веће учешће грађана у доношењу одлука, што утиче на њихове животе и остварење основних права.¹

Локални план за унапређење социјалне инклузије-развој услуга социјалне и дјечје заштите у Беранама за период 2022-2026. године (у даљем тексту: Локални план) је стратешки документ који се доноси у циљу унапређења социјалне и дјечје заштите, даљег развоја услуга које подржавају живот корисника у заједници и јачања међуресорне сарадње на локалном нивоу.

Основ за доношење Локалног плана је Закон о социјалној и дјечјој заштити („Сл. лист ЦГ”, бр. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17 и 50/17), којим је прописано да се социјална и дјечја заштита остварује у складу са стратешким документима, којима се утврђују дугорочни циљеви и приоритети развоја социјалне и дјечје заштите. Стратешка документа чине мјере и програми које утврђују Влада Црне Горе и јединице локалне самоуправе, односно општине и које је потребно реализовати у циљу унапређења социјалне и дјечје заштите. Такође, основ за доношење Локалног плана су и акциони планови за спровођење Стратегије развоја система социјалне и дјечје заштите за период од 2018. до 2022. године и Стратегије развоја система социјалне заштите старијих за период од 2018. до 2022. године.

МЕТОДОЛОГИЈА РАДА

Општина Беране препознала је значај стратешког планирања у циљу побољшања социјално-економског положаја грађана ове општине односно дјеце, одраслих и старијих лица.

У изради Локалног плана учествовали су представници/це:

- Локална управа општине Беране,
- Основни суд Беране,
- Основно државно тужилаштво Беране,
- Министарство унутрашњих послова, Подручна јединица Беране,
- Завод за запошљавање Црне Горе, Подручна јединица Беране,
- ЈУ Центар за социјални рад за општине Беране, Андријевица и Петњица,
- Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Црне Горе, Подручна јединица фонда-Беране,

¹ <https://www.cedem.me/programi/socijalna-inkluzija>

- ЗУ Дом здравља "Др Ника Лабовић" Беране,
- ЈУ Дневни центар за дјецу и омладину са сметњама и тешкоћама у развоју. Беране
- ЈПУ "Радмила Недић",
- ЈУ ОШ "Вук Караџић",
- ЈУ ССШ "Вукадин Вукадиновић",
- Општинска организација Црвени крст Беране,
- НВО "Љепша будућност".

У изради Локалног плана за унапређење социјалне инклузије-развој услуга социјалне и дјечје заштите у Беранама за период 2022-2026. године учествовао је међуресорни радни тим формиран Рјешењем Предсједника општине број:01-018/21-1832 од 14. 09. 2021. године у саставу:

1. Данијела Марковић, представница Локалне управе, предсједница,
2. Сабахета Цикотић, представница Локалне управе, чланица,
3. Ана Сенић, представница Локалне управе, чланица,
4. Јелена Драговић, представница, Основног суда Беране, чланица,
5. Марко Бојовић, представник Основног државног тужилаштва Беране, члан,
6. Ђорђе Делевић, представник Министарства унутрашњих послова, Подручна јединица Беране, члан,
7. Милијана Вучељић Голубовић, представница Завода за запошљавање Црне Горе, Подручна јединица Беране, чланица,
8. Јована Дошљак, представница ЈУ Центра за социјални рад за општине Беране, Андријевица и Петњица, чланица,
9. Милева Вуканић Ђулафић, представница Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Црне Горе, Подручна јединица фонда-Беране, чланица,
10. Дијана Раичевић, представница ЗУ Дом здравља "Др Ника Лабовић" Беране, чланица,
11. Југослава Ралевић, представница ЈУ Дневног центра за дјецу и омладину са сметњама и тешкоћама у развоју, чланица,
12. Јован Коматина, представник ЈПУ "Радмила Недић", члан,
13. Миланка Делетић, представница ЈУ ОШ "Вук Караџић", чланица,
14. Александар Делевић, представник ЈУ ССШ "Вукадин Вукадиновић", члан,
15. Татјана Карличић, представница Општнске организације Црвени крст Беране, чланица,
16. Марина Милић, представница НВО "Љепша будућност", чланица.

Задатак радног тима је да уз учешће консултанта припреми нацрт Локалног плана за унапређење социјалне инклузије-развој услуга социјалне и дјечје заштите у Беранама за период 2022-2026, који ће доставити Секретаријату за

општу управу и друштвене дјелатности Општине Беране на даљу процедуру.

Консултантска подршка током израде Локалног плана обезбијеђена је од стране мр Горана Кушевије, уз техничку подршку CCED Consulting.

Општина Беране је у циљу квалитетније израде Нацрта Локалног плана спровела процес консултације заинтересоване јавности. Креиран је упитник који је дистрибуиран широј јавности: објављен је на сајту општине Беране, дистрибуиран је у штампаном облику и путем е-маила, друштвених мрежа и путем вибера.

Локални план за унапређење социјалне инклузије-развој услуга социјалне и дјечје заштите у Беранама за период 2022-2026. године садржи следеће податке:

- циљеве Локалног плана,
- које активности и мјере треба реализовати,
- који су индикатори активности и мјера,
- ко је носилац за реализацију сваке активности и мјера,
- у ком временском оквиру активности и мјере треба реализовати,
- извор финансијских средстава.

Локални план је креиран за период од 2022. до 2026. године, а Секретаријат за општу управу и друштвене дјелатности општине Беране ће на годишњем нивоу дефинисати приоритете и правити интерни план за финансирање датих активности из овог Локалног плана.

ПРАВНИ ОКВИР

Као чланица Уједињених нација (УН) и Савјета Европе, Црна Гора спроводи реформу система социјалне и дјечје заштите имајући у виду права, нормативе и стандарде утврђене у међународним документима прије свега онима који се односе на гаранције људских права и слобода, и то:

- Повеља о основним правима,
- Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима,
- Међународни пакт о грађанским и политичким правима,
- Ревидирана Европска социјална повеља,
- Додатни протокол Европске социјалне повеље,
- Протокол о измјенама Европске социјалне повеље,
- Међународна конвенција о укидању свих облика расне дискриминације,
- Конвенција УН о правима дјетета,
- Конвенција УН о правима особа с инвалидитетом,
- Конвенција УН о елиминацији свих облика дискриминације над женама,
- Пракса Европског суда за људска права у Стразбуру,
- Мадридски међународни план акције о старењу и Политичка декларација о старењу,
- Пракса УН Комитета за економска, социјална и културна права и др.
- Инстанбулска конвенција

Овај Локални план израђен је уз уважавање препорука УН Комитета за права дјетета и УН Комитета о правима особа с инвалидитетом, како би Црна Гора остварила напредак у остваривању права гарантованих Конвенцијама.

У оквиру домаћег законодавства, приликом израде Локалног плана узети су у обзир следећи закони: Закон о социјалној и дјечјој заштити („Сл. лист ЦГ“, бр. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17 и 50/17), Закон о локалној самоуправи („Сл. лист ЦГ“, бр. 2/18, 34/19 и 38/20), Закон о обавезном здравственом осигурању („Сл. лист ЦГ“, бр. 6/16, 2/17, 22/17, 13/18 и 67/19), Закон о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. лист РЦГ“, бр. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 81/04, 29/05, 14/07, 47/07, 12/07 и 13/07 и „Сл. лист ЦГ“, бр. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 39/11, 40/11, 66/12, 36/13, 38/13, 61/13, 6/14, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16, 55/16 и 80/20), Породични закон („Сл. лист РЦГ“, број 1/07 и „Сл. лист ЦГ“ број 53/16), Закон о поступању према малољетницима у кривичном поступку („Сл. лист Црне Горе“ број 64/11), Кривични законик Црне Горе („Сл. лист РЦГ“, бр. 70/2003, 13/2004 - испр. и 47/2006 и „Сл. лист ЦГ“, бр. 40/2008, 25/2010, 32/2011, 64/2011 - др. закон, 40/2013, 56/2013 - испр., 14/2015, 42/2015, 58/2015 - др. закон, 44/2017, 49/2018 и 3/2020), Закон о заштити од насиља у породици („Сл. лист ЦГ“, бр. 46/10 и 40/11), Закон о забрани дискриминације („Сл. лист ЦГ“, бр. 46/10, 40/11, 18/14 и 42/17), Закон о кретању лица с инвалидитетом уз помоћ пса помагача („Сл. лист ЦГ“, бр. 76/09 и 40/11), Закон о повластици на путовање лица с инвалидитетом („Сл. лист ЦГ“, бр. 80/08, 40/11 и 10/15) и др.

Такође, приликом израде Акционог плана посебан значај имала су и следећа стратешка документа:

- Стратегија за остваривање права дјетета 2019-2023. годину;
- Стратегија развоја система социјалне и дјечје заштите за 2020. годину;
- Стратегија развоја система социјалне заштите старијих за 2020. годину;
- Стратегија превенције и заштите дјеце од насиља 2017-2021. године;
- Стратегија заштите од насиља у породици 2016-2020. године;
- Стратегије за унапређење квалитета живота ЛГБТИQ особа у Црној Гори 2019-2023. године;
- Стратегије за социјалну инклузију Рома и Египћана у ЦГ 2016-2020. године;
- Стратегија за интеграцију лица с инвалидитетом у Црној Гори 2016-2020. године;
- Програм за сузбијање насиља и вандализма у школама и др.
- Протокол о поступању, превенцији и заштити од насиља у породици,
- Препоруке Гренио Комитета Савјета Европе.

Област социјалне и дјечје заштите уређена је Законом о социјалној и дјечјој заштити, који је у највећој мјери усклађен с међународним стандардима и обавезама преузетим ратификацијом међународних уговора, прије свега онима који се односе на гаранције људских права и слобода. Социјална и дјечја заштита је дјелатност од јавног интереса, која се заснива на принципима: уважавања интегритета и достојанства корисника социјалне и дјечје заштите; забране дискриминације корисника; информисања корисника о свим подацима који су значајни за утврђивање његових социјалних потреба и остваривање

права, као и о томе како те потребе могу бити задовољене; индивидуалног приступа кориснику у пружању права из социјалне и дјечје заштите; активног учествовања корисника у креирању, избору и коришћењу права из социјалне и дјечје заштите; уважавања најбољег интереса корисника у остваривању права из социјалне и дјечје заштите; превенције институционализације и доступности услуга у најмање рестриктивном окружењу; плурализма услуга и пружалаца услуга социјалне и дјечје заштите које обављају и организације цивилног друштва и друга правна и физичка лица, под условима и на начин прописаним законом; партнерства и удруживања различитих носилаца дјелатности и програма, посебно на локалном нивоу у циљу доступности услуга у најмање рестриктивном окружењу и превенције институционализације и транспарентности у погледу информисања јавности о социјалној и дјечјој заштити у средствима јавног информисања, као и на друге начине, у складу са законом.

Законом су уређена основна права из социјалне и дјечје заштите, као материјална давања и услуге. Материјална давања из социјалне заштите су: материјално обезбјеђење; лична инвалиднина; додатак за његу и помоћ; здравствена заштита, трошкови сахране; једнократна новчана помоћ; накнада родитељу или старатељу корисника права на личну инвалиднину. Материјална давања из дјечје заштите су: накнада за новорођено дијете; додатак за дјецу; трошкови исхране у предшколским установама; помоћ за васпитање и образовање дјеце и младих са посебним образовним потребама, рефундација накнаде зараде и накнада зараде за породилско, односно родитељско одсуство; накнада по основу рођења дјетета и рефундација накнаде зараде и накнада зараде за рад са половином пуног радног времена.

У складу са наведеним законом општина може, у складу са материјалним могућностима, обезбиједити материјална давања из социјалне заштите, као што су: једнократне помоћи; субвенције у плаћању комуналних услуга које пружају правна лица која оснива општина и друга материјална давања из социјалне заштите, као и материјална давања из дјечје заштите, као што су: помоћ за новорођено дијете; помоћ за набавку школског прибора и друга материјална давања. Врсте материјалних давања, ближе услове, начин и поступак за остваривање права прописује надлежни орган општине.

Услуге из области социјалне и дјечје заштите су: подршка за живот у заједници; савјетодавно-герапијска и социјално-едукативна услуга; смјештај; неодложне интервенције и друге услуге.

УСЛУГЕ СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ	
Подршка за живот у заједници	Помоћ у кући
	Становање уз подршку
	Свратиште
	Персонална асистенција

	Тумачење и превођење на знаковни језик
	Дневни боравак/центар
Савјетодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге	Савјетовање
	Терапија
	Медијација
	СОС телефон
Услуге смјештаја	Породични смјештај-хранитељство
	Породични смјештај
	Смјештај у установу
	Прихваталиште-склониште и друге врсте смјештаја
Неодложне интервенције	Услуге које се пружају ради осигурања безбједности у ситуацијама које угрожавају живот, здравље и развој корисника и обезбјеђује се 24 сата дневно. Услуге неодложне интервенције пружа Центар за социјални рад
Друго	Остале услуге

Документа на локалном нивоу, која су донијета у области социјалне и дјечје заштите:

- Стратешки план развоја Општине Беране за период 2019-2023. године са Акционим планом развоја Стратешког плана развоја Општине Беране за 2019. годину;
- Локални план активности за постизање родне равноправности у општини Беране за период 2019-2022. године;
- Локални акциони план за социјалну инклузију Рома и Египћана у општини Беране за период 2019-2023. године;
- Одлука о стипендирању студената („Сл лист ЦГ-Општински прописи“, бр.28/08)
- Одлука о социјалним давањима („Сл лист ЦГ-Општински прописи“, бр.22/14, 23/15 и 20/18).

ФИНАНСИРАЊЕ СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ

Средства за обављање дјелатности социјалне и дјечје заштите обезбјеђују се у буџету државе и буџету општине, као и вршењем дјелатности пружалаца услуга. Средства за услуге социјалне и дјечје заштите обезбјеђују се и путем учешћа корисника, односно њихових сродника који су дужни да их издржавају,

донација, поклона, завјештања, легата, оснивањем задужбина и фондација и др, у складу са посебним законом.

У буџету општине могу се обезбиједити средства за материјална давања у социјалној и дјечјој заштити прописана овим законом и за услуге социјалне и дјечје заштите, као што су: помоћ у кући, дневни боравак, услуге народне кухиње, одмор и рекреацију дјеце, становање уз подршку, смјештај у прихватилиште - склониште, становање за социјално угрожена лица, у складу са законом и друге услуге у складу са својим материјалним могућностима. Уколико општине нијесу у могућности да обезбиједе средства за услуге у њиховом финансирању учествоваће држава.

Ради развоја, односно финансирања услуга социјалне и дјечје заштите средства се обезбијеђују из буџета државе, буџета општине, донација, игара на срећу и других извора. Средствима се финансирају услуге социјалне и дјечје заштите за којима постоји потреба у општини и иновативне услуге и услуге социјалне и дјечје заштите од посебног значаја за државу.

Правилником о висини средстава за развој, односно финансирање услуга социјалне и дјечје заштите ("Сл. лист ЦГ", број 42/15) прописани су критеријуми за расподјелу средстава која се обезбијеђују за развој и финансирање услуга социјалне и дјечје заштите за којима постоји потреба у општини и иновативне услуге и услуге социјалне и дјечје заштите од посебног значаја за државу. У члану 4 Правилника прописано је да су критеријуми за расподјелу средстава за услуге социјалне и дјечје заштите за којима постоји потреба у општинама: услуга утврђена као приоритет локалним планом; потреба за пружањем одређене услуге; учешће општине у финансирању услуге; план одрживости услуге; дефинисана циљна група и број корисника; број запослених за пружање услуге; план праћења и процјене успјешности услуге и финансијска средства потребна за реализацију услуге. Такође, чланом 6 Правилника, дефинисано је да средства за развој, односно финансирање услуга обезбијеђена у складу са законом расподјељују се општинама према степену развијености општине разврстане у складу са посебним законом на начин да општинама прве, друге и треће групе степена развијености у проценту вишем од 50%, као и чланом 8 Правилника да општина прве, друге и треће групе степена развијености учествује у финансирању услуге најмање 10%. Беране припадају трећој групи степена развијености.²

ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Према подацима пописа становништва из 2011. године³, општина Беране је имала 33 970 становника, од чега 17 087 (50,30%) мушкараца и 16 887 жена (49,70%). По броју становника, Беране чине 5,5% укупног становништва Црне

² Министарство економије, прелиминарни подаци

³ Попис становништва, домаћинства и станова у Црној Гори 2011. године, Монстат

Горе, тј. пету општину по броју становника. У градском/урбаном дијелу општине живи 32.60% становника (11 073 укупно), док већи дио тј. 22 897 њих живи ван градске средине. Када је у питању старосна структура, по попису из 2011. године, просјечна старост становништва у Беранама је 36.4 година (35.1 мушкарци, а 37.7 жене). Такође по истом попису, број пунољетних грађана је 25 088, од чега 12 434 мушког и 12 654 женског пола. Пописом становништва, домаћинства и станова 2011. године, први пут су се прикупљали подаци о постојању сметњи у обављању свакодневних активности. Питања у обрасцу су била: има ли особа због неке дуготрајне болести, инвалидности или старости тешкоћа у обављању свакодневних активности; врста сметњи; узрок сметњи и врста помагала коју лице користи. На ово питање било је могуће дати више одговора, јер лице може да има више од једне врсте сметњи. Према датим истраживањима, у Беранама постоји 4 101 лице које је навело да има сметње у обављању свакодневних активности.

Табела 1. Број лица према врсти сметњи у односу на укупно становништво, Попис 2011. год.

Сметње са кретањем	2 053
Сметње са слухом	488
Сметње са видом	1004
Сметње са памћењем, концентрацијом или споразумијевањем	380
Остале тешкоће	1497

Табела 2. Кретање броја становника општине Беране **средином године**, од 2015-2020. године, према процјени Монстата

Година	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број становника	27 753	27 513	27 256	26 903	26 632	26 393

Табела 3. Број старијих по узрасним групама на дан 30.09.2021. године

65-74	2819
75-84	1475
85 и више	376

Табела 4. Број старијих који имају пребивалиште на територији локалне управе приказано по годинама

2016.	4326
2017.	4353
2018.	4375
2019.	4406
2020.	4422

Табела 5. Укупан број корисника пензија према Закону о пензијском и инвалидском осигурању и врстама права за децембар 2020. год.

Врсте пензија			
Старосна	Инвалидска	Породична	Укупно

Број корисника	Просјечна пензија	Број корисника	Просјечна пензија	Број корисника	Просјечна пензија	Број корисника	Просјечна пензија
2 623	267,26	895	225,66	1464	201,40	4 982	240,43

Табела 6. Број дјеце по узрасним групама

0 - 3	1063
4 - 6	972
7 - 14	2726
15 - 18	1520

Табела 7. Број дјеце која имају пребивалиште на територији локалне управе приказано по годинама

2016.	302
2017.	584
2018.	849
2019.	1129
2020.	1418

Мрежу образовног система у Беранама чини 1 предшколска установа, 8 основних и 4 средње школе. Јавну прешколску установу похађа 738 ученика, од чега је 6 дјеце са сметњама у развоју. Основну школу похађа 2882 ученика, од чега је 56 ученика са посебним образовним потребама. Наставу у средњој школи похађа 1746 ученика, од којих су 3 ученика са посебним образовним потребама.

Табела 8. Број дјеце у предшколској установи⁴

2018/2019	741
2019/2020	816
2020/2021	738

Табела 9. Број ученика у основним школама

2018/2019	3 001
2019/2020	2 898
2020/2021	2 882

Табела 10. Број ученика у средњим школама

2018/2019	1 793
2019/2020	1 774
2020/2021	1 746

ПОСТОЈЕЋИ КАПАЦИТЕТИ

Секретаријат за општу управу и друштвене дјелатности

⁴ Школска статистика, Министарство просвјете, науке, културе и спорта Црне Горе

У надлежности овог Секретаријата су послови из области социјалне и дјечје заштите, његе старијих лица, превенције наркоманије и болести зависности и вршњачког насиља, области образовања, борачко-инвалидске заштите, примарне здравствене заштите, заштите људских и мањинских права, особа са инвалидитетом, РЕ популације и других маргинализованих група.

Секретаријат за општу управу и друштвене дјелатности Општине Беране у току извјештајног периода⁵ обављао је редовне послове и задатке који су у надлежности овог органа локалне управе, у складу са Одлуком о организацији и начину рада локалне управе Општине Беране, односно другим позитивно правним прописима.

У складу са одредбама Закона о борачкој и инвалидској заштити издато је 563 увјерења за регулисање права на материјално обезбјеђење породице; 735 увјерења за регулисање права на туђу његу и помоћ; 7 увјерења за регулисање старачке накнаде пољопривредника, 14 увјерења ради регулисања личне инвалиднине, 28 увјерења ради остваривања права на трошкове сахране, 1 увјерење ради регулисања пензијског стажа, 4 рјешења за признавање права на бесплатну и повлашћену возњу и 7 рјешења за признавање права на посмртну помоћ.

У периоду од јануар-децембар 2020. године, Комисија за социјална давања обрадила је 50 предмета, а надлежни орган одобрио једнократне новчане помоћи појединцима и породицама у стању социјалне потребе. Такође, на основу Закључка Предсједника Општине, обезбјеђене су основне животне намирнице за 8 појединаца и породица у стању социјалне потребе. Комисија је такође сачинила извјештаје за 3 породице у циљу сагледавања социо-економске ситуације породица, у смислу новчане помоћи и помоћ у грађевинском материјалу. У извјештајном периоду, на предлог Комисија Секретаријат је донио 26 рјешења о признавању права на новчану накнаду за мајке са троје и више дјеце.

Табела 11. Новчана средства за једнократне социјалне помоћи

Година	Једнократне социјалне помоћи- Служба предсједника	Једнократне социјалне помоћи- Општа управа (Комисија)	Пројекат треће дијете - Општа управа
2018.	15.061,00	9.703,00	11.100,00
2019.	19.973,50	10.298,00	11.000,00
2020.	24.989,00	5.560,00	8.800,00

Од проглашења пандемије Ковид 19 у општини Беране примљено је 1.117 захтјева који су се искључиво односили за помоћ у виду основних животних намирница, од којих је одобрен 801 захтјев, а 316 одбијен као неоснован.

⁵ Извјештај о раду за 2020. Годину, Секретаријат за општу управу и друштвене дјелатности

Секретаријат је у оквиру своје дјелатности такође реализовао активности за расељена лица и Роме. Општина Беране је обезбиједила 170 хигијенских пакета за припаднике Ромске популације за вријеме Ковида 19.

Секретаријат је у току 2020. године обављао послове који се односе на усмјеравање дјеце са посебним образовним потребама и обезбјеђивању услова за рад Комисије за усмјеравање дјеце са посебним образовним потребама. У поменутој години донешено је 10 рјешења о усмјеравању дјеце у посебан образовни програм.

У оквиру Секретаријата се налази и Канцеларија за превенцију наркоманије. Канцеларија од свог оснивања примјењује различите облике активности на подизању нивоа информисаности о дрогама, препознавању болести, тражењу и пружању помоћи. Активности се реализују у складу са Стратегијом Црне Горе за спречавање злоупотребе дрога. У I кварталу 2020. године, реализован је информативно едукативни програм (предавања) у три основне и четири средње школе.

ЈУ Центар за социјални рад за општине Беране, Андријевица и Петњица

ЈУ ЦСР пружа услуге у области социјалне и дјечје заштите. Центар је основан 22.02.1972. године, а под овим називом функционише од 05. 12. 2013. године. Центар за социјални рад одлучује о правима из социјалне и дјечје заштите и може га основати само држава, као јавну установу, за територију једне или више општина. Центар обавља: процјену стања, потреба, снага и ризика корисника и других лица значајних за корисника; процјену подобности стараоца, хранитеља и усвојоца; израду и праћење индивидуалних планова услуга; рјешава у првом степену о захтјевима за остваривање права из социјалне и дјечје заштите; предузима мјере, покреће и учествује у судским и другим поступцима; води евиденције и стара се о чувању документације корисника и обавља и друге послове у складу са законом. Осим наведених послова Центар за социјални рад покреће, развија и учествује у реализацији стратегија, планова и програма који доприносе задовољавању потреба грађана и сарађује са органима државне управе, општине и другим организацијама у области социјалне и дјечје заштите на територији општине за коју је основан.

Организационе јединице Цента за социјални рад су: Служба за дјецу и младе, одрасла и стара лица; Служба за материјална давања и правне послове; Служба за финансијско-административне и техничке послове, док су подручне јединице: Подручна јединица Андријевица и Подручна јединица Петњица.

На име новчане накнаде по основу материјалног обезбијеђења у 2020. години исплаћено је 812.374,34€, по основу личне инвалиднине 257.542,42€, док је за додатак за његу и помоћ другог лица издвојено 1.009.068,18€. За право на повластице на путовања лица са инвалидитетом за 2020. годину за општину Беране издвојено је 180.692,80€, за накнаду родитељу или старатељу-његоватељу лица које је корисник личне инвалиднине 233.257, 36€, трошкове

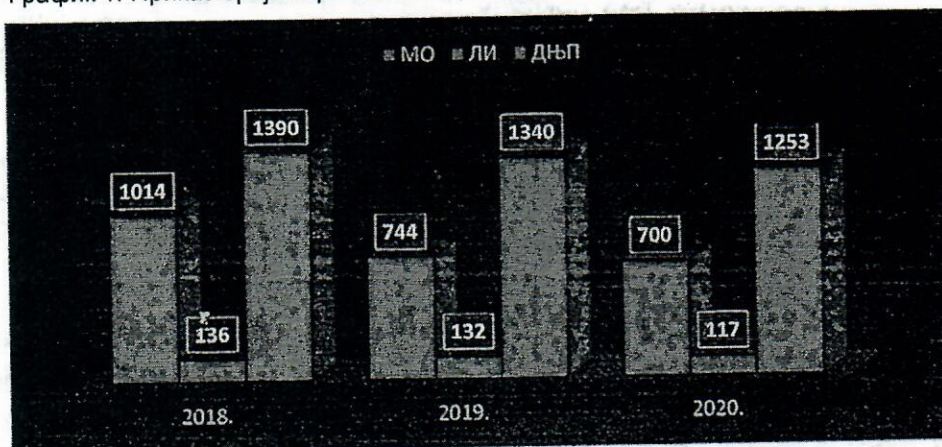
сахране 17.859,90€ и за исплату једнократних новчаних помоћи током 2020. године утрошена су средства у износу од 42.958,04€.

Када је у питању додатак за дјецу до 6 година, Центру за социјални рад је поднесено 1262 захтјева, од којих је 5 негативно ријешено.

Табела 12. Приказ броја корисника права на основна материјална давања за 2018. 2019. и 2020. годину

Врста материјалног давања	2018.год.	2019.год.	2020.год.
Материјално обезбјеђење	1014	744	700
Лична инвалиднина	136	132	117
Додатак за његу и помоћ другог лица	1390	1340	1253
Повластице на путовања лица са инвалидитетом	650	682	735
Накнада родитељу или старатељу – његоватељу лица које је корисник личне инвалиднине	105	89	91
Здравствена заштита	45	32	32
Трошкови сахране	55	39	49
Једнократна новчана помоћ	611	588	671

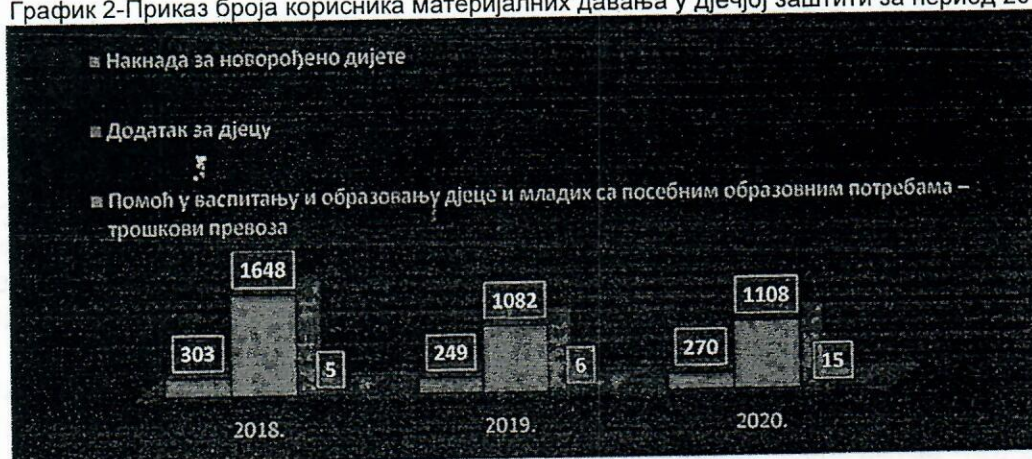
График 1. Приказ броја корисника МО, ЛИ, ДЊП за период 2018-2020. године

Табела 13. Приказ броја корисника права на материјална давања у дјечјој заштити за 2018. 2019. и 2020. годину

Врста материјалног давања	2018.	2019. год.	2020. год.
Надокнада за новорођено дијете	303	249	270
Додатак за дјецу	1648	1082	1108
Помоћ у васпитању и образовању дјеце и младих са посебним образовним потребама – трошкови превоза	5	6	6
Рефундација накнаде зараде и накнаде зараде за породилшко, односно родитељско одсуство	114 захтјева 28 породилђа	166 захтјева 36 породилђа	189 захтјева 43 породилђа
Накнада по основу рођења дјетета	242	177	175
Рефундација накнаде зараде и накнада зараде за рад са половином пуног радног времена	11 захтјева 1 корисница	12 захтјева 1 корисница	9 захтјева 1 корисница

График 2-Приказ броја корисника материјалних давања у дјечјој заштити за период 2018-2020.

Према подацима ЦСР, на евиденцији се налази 3216 дјеце . Од тог броја, 1228 дјеце живе у сиромаштву; 646 дјеце су корисници дјечијег додатка, 1 078 дјеце живи у породицама које користе материјално обезбеђење, 22 дјеце је без родитељског старања, 7 дјеце је без родитељског старања на смјештају у установама; 17 дјеце је без родитељског старања на смјештају у хранитељским породицама (сродничке); 5 дјеце је без родитељског старања на смјештају у хранитељским породицама (несродничке); код 10 дјеце у породицама на основу процјене ЦСР постоји ризик од издвајања; 10 дјеце је на евиденцији ЦСР која су изложена занемаривању; 119 дјеце је на евиденцији ЦСР која су изложена насиљу; 33 дјеце је са поремећајем у понашању; 36 дјеце је у сукобу са законом и 5 је дјеце која злоупотребљавају психоактивне супстанце. Код рањивих категорија, на евиденцији ЦСР је такође евидентирано и 11 дјеце ромске националности. Када је у питању статистика породица са дјецом, 565 је породица са дјецом које су корисници материјалног обезбеђења; 11 је породица у којима је идентификовано занемаривање над дјецом: 9 је породица на евиденцији ЦСР код којих је евидентирано занемаривање дјеце, а где није дошло до издвајања дјеце; 67 је породица у којима је идентификовано насиље над дјецом, а где није дошло до издвајања дјеце; 20 је породица са дјецом у којима су утврђени поремећени породични односи. У последње двије године, подаци ЦСР показују да је 20 дјеце годишње која живе на улици.

Од 459 дјеце са сметњама у развоју на евиденцији ЦСР по било ком основу, 93 има физички, 66 сензорни, 39 интелектуални, 51 ментални и 210 комбиновани инвалидитет. Када су у питању дјеца корисници личне инвалидине, на евиденцији их је 35, док су 424 дјетета корисници додатка за његу и помоћ.

Табела 14. Приказ броја дјеце на евиденцији ЦСР по сметњама у развоју

Дјеца са физичким сметњама у развоју	93
Дјеца са сензорним сметњама	66
Дјеца са интелектуалним сметњама	39
Дјеца са менталним сметњама	51
Дјеца са комбинованим сметњама	210

Према подацима ЦСР на евиденцији се налази 459 младих са сметњама у развоју.

Према расположивим подацима добијених из коришћеног упитника, процијењено је да је услуга дневног боравака потребна у капацитету за још 66 корисника (број корисника утврђен по новом правилнику). Такође, помоћ у кући за породице дјеце са сметњама у развоју користи 160 породица, док је недостајући капацитет процијењен на 200 корисника. Услугу савјетовање за дјecu и породице дјеце са сметњама у развоју користи 188 породица. Услугу мале групне заједнице користи један корисник.

Поменути упитником је препозната потреба за услугама становање уз подршку, интензивна подршка, као и дневни боравак за дјecu са улице или прихватилиште.

Када су лица са инвалидитетом у питању 13 лица је на смештају у установама, 1 лице са инвалидитетом је на породичном сродничком смјештају и 1 на несродничком. На евиденцији ЦСР су такође 3 лица са инвалидитетом која су изложена занемаривању, док су 2 изложена насиљу.

Услугу помоћ у кући за лица са инвалидитетом, користи 1 корисник. Пружалац је ЦСР. ЦСР је такође пружалац услуга савјетовање за лица са инвалидитетом и њихове породице и услуге породични смјештај за лица са инвалидитетом. Услугу савјетовања користи 25 корисника, а услугу смјештаја користи 1 лице а недостајући капацитет је за 3 лица. Важно је поменути да је препозната потреба за развијањем услуге дневног боравка за лица са инвалидитетом 27+.

На евиденцији ЦСР налази се 28 младих који су без родитељског старања, као и 5 особа са инвалидитетом, код којих је ,на основу Породичног закона, продужено родитељско право.

Табела 15. Број младих који су напустили неки вид алтернативног смјештаја

2016.	2
2017.	2
2018.	3
2019.	4
2020.	5

Услугу становање за социјално угрожена лица користи 1102 лица, а пружалац услуге је Општина Беране. Према расположивим подацима, тренутно не постоје доступни социјални станови у локалној заједници, а такође их нема ни у изградњи.

Када су у питању подаци о старијим корисницима, од 882 лица , која се налази на евиденцији ЦСР, 592 лица имају неку врсту инвалидитета. Од тог броја 19 је корисника права на личну инвалиднину, а 573 корисника права на додатак на његу и помоћ другог лица. Такође, 42 лица живе у сиромаштву, док 19 користи материјално обезбјеђење, а у питању су самачка домаћинства.

Када је у питању услуга смјештаја, 19 старијих лица са територије општине Беране се налази на смјештају у некој од установа СидЗ. У ЈУ Дом старих "Грабовац" Рисан смјештено је 1 лице, 5 лица је у ЈУ Дом старих "Бијело Поље", 10 у ЈУ Завод "Комански мост" Подгорица и 3 лица у домове у земљама у окружењу.

Услугу породичног смјештаја користи једно лице, а недостајући капацитет је још за 10 лица. Нажалост, лоше здравствено стање и материјална необезбјеђеност нису једини узроци због којих старија лица користе права и услуге ЦСР. На евиденцији се налази и 19 старијих лица која су изложена занемаривању, као и 6 лица која су изложена насиљу. Према подацима центра, 160 је лица којима је потребна додатна подршка за обављањем свакодневних активности. Та лица су корисници услуге помоћ у кући-геронто домаћице. Ову услугу је потребно обезбиједити још за 20 лица. Пружаоци наведене услуге су ООЦК и ЦСР. Услугу дневног боравка, коју пружа Дневни центар користи 30 лица, а недостајући капацитет је за још 66. Услугу народне кухиње, коју пружа

Епархија будимљанско-никшићка користи 69 лица, а постоји потреба за још за 50.

Према подацима Центра за социјални рад, у оквиру надлежности којим располажу предузете су активности савјетодавног рада у 354 случаја.

Табела 16. Број развода приказан по годинама

2016	49
2017	17
2018	18
2019	13
2020	39

Центар за социјални рад активно учествује на превенцији насиља и рада са жртвама породичног насиља у складу са законом и протоколима, према којима су сви дужни да пријаве насиље, уколико имају сазнања о истом.

На евиденцији се налази 157 самохраних родитеља.

Табела 17. Врсте пријављеног насиља⁶

Центар за социјални рад	Физичко насиље	Емоционално насиље	Сексуално насиље	Економско насиље	Укупно
Беране	40	95	/	13	148

Табела 18. Број пријављених случајева насиља по типу жртве⁷

Центар за социјални рад	Дијете као жртва насиља	Жена као жртва насиља	Мушкарац као жртва насиља	Старо лице као жртва насиља	Укупно
Беране	119	53	22	6	200

Табела 19. Насиље у породици за 2020. годину према евиденцији Центра безбједности Беране

Број пријављених случајева насиља у породици		121	Кривична дјела
Жртве породичног насиља	Жене	76	24
	Мушкарци	40	11
	Дјеца	5	2

Табела 20. Приказ случајева насиља евидентираних у Центру за социјални рад са ПЈ током 2019. године, разврстаних по старосним подгрупама жртава (дјеца, млади, одрасли и старији)⁸

⁶ Извјештај о раду ЈУ Центар за социјални рад за општине Беране, Андријевица и Петњица за 2020. годину

⁷ Извјештај о раду ЈУ Центар за социјални рад за општине Беране, Андријевица и Петњица за 2020. годину

Број дјеце жртава насиља	Број младих жртава насиља	Број одраслих жртава насиља	Број старијих жртава насиља	Укупно
123	12	70	10	215

Табела 21. Удио дјеце жртава насиља у броју дјеце настањене на територији општине и број дјеце жртава насиља на 100,000⁹

Центар за социјални рад	Број дјеце у општини (попис 2011.)	Удио дјеце жртава насиља у броју дјеце настањене у општини	Број дјеце жртава насиља на 100,000 дјеце
Беране са ПЈ	9990	1,23%	1 231

Према подацима СОС телефон за жене и дјецу жртве насиља Никшић, током периода од 01.01.2020. године до 31.12.2020. године из општине Беране упућена су 72 позива.

Свакако је важно поменути да је од великог значаја, сходно Закону о судовима, пружање бесплатне правне помоћи Основног суда, а у складу са Законом о бесплатној правној помоћи.

Табела 22. Преглед података пружања бесплатне правне помоћи

Основни суд у Беранама 01.01.2020-31.12.2020.			
Број поднијетих захтјева	36	Број одбачених захтјева	0
Број усвојених захтјева	31	Број обустављених захтјева	1
Број одбијених захтјева	4	Број предмета који су још у раду	0
Статистика по лицима којима је одобрена бесплатна правна помоћ			
Држављани Црне Горе			31
Апатриди			0
Азиланти			0
Страни држављани-стално настањење или одобрен боравак			0
Статистика по лицима који имају право на бесплатну правну помоћ			
Корисник материјалног обезбјеђења породице или неког другог права из социјалне заштите			13
Дијете без родитељског старања			0
Лице са посебним потребама			5
Жртва кривичног дјела насиља у породици или у породичној заједници и трговина људима			6
Лице слабог имовног стања			5
Лице чији приходи и приходи чланова његове породице не прелазе двоструки износ који предвиђа Закон у члану 14, ако су то лице и чланови његове породице материјално угрожени због породичних прилика, здравственог стања или других разлога на које подносилац захтјева или његова породица нису могли и не могу да утичу или су дошли у стање угрожености због нерјешавања предмета услед чега је дошло до повреде права на суђење у разумном року, а у вези којег предмета је поднесен захтјев за блп			2

⁸извјештај о насиљу у породици и насиљу над женама и дјецом према подацима центара за социјални рад (са фокусом на подацима из 2019. године), ЗСДЗ

⁹извјештај о насиљу у породици и насиљу над женама и дјецом према подацима центара за социјални рад (са фокусом на подацима из 2019. године) ЗСДЗ

Завод за запошљавање Црне Горе – Подручна јединица Беране

Завод за запошљавање Црне Горе је правно лице које има статус државног фонда и обавља дјелатност која обухвата послове у вези са запошљавањем утврђене Законом о посредовању при запошљавању и правима за вријеме незапослености, другим прописима и Статутом Завода, као послове из пренесене надлежности.

Када је у питању општина Беране, на дан 31.12.2020. године на 333ЦГ регистровано је незапослених 4728 лица од којих је 2639 жена и 2 089 мушкараца. У априлу 2021. године, број незапослених лица је био 5 213. На дан 15.09.2021. године, 5050 лица се налази на евиденцији Завода за запошљавање-Беране.

Табела 23. Подаци о незапосленим лицима по полу за 2020. и 2021. годину.

31.12.2020.год.		01.11.2021.год.	
Жене	Мушкарци	Жене	Мушкарци
2639	2089	2946	2235

Комисија за професионалну рехабилитацију 333ЦГ на дан 31.12.2020.године, за лаки инвалидитет категорисала је 1938 лица, умјерени инвалидитет 467 и тешки инвалидитет 109 лица.. За Инвалиде рада II и III категорије (ИР) категорисано је 55 лица и Категорисана омладина (КО) 36 лица.

Табела 24. Број категорисаних лица 333ЦГ ПЈ Беране по врсти инвалидитета и по полу на дан 01.11.2021.год.

	Укупно	Жене	Мушкарци
Лаки инвалидитет од 20%-49%	1927	1155	772
Умјерени инвалидитет од 50%-79%	458	256	202
Тешки инвалидитет од 80%-100%	110	80	30
Инвалид рада II и III категорије	52	11	41
Категорисана омладина	35	13	22

Табела 25. Незапослена лица по полу и незапослена лица са инвалидитетом по полу на дан 01.11.2021.год.

Укупно	Жене	Мушкарци	Лица са инвалидитетом		
			Укупно	Жене	Мушкарци
5 181	2 946	2 235	2 582	1515	1067

Лица са инвалидитетом која су на евиденцији Завода за запошљавање Црне Горе имају право на новчану накнаду за вријеме незапослености у складу са законом; новчану помоћ и накнаду трошкова превоза за вријеме образовања и оспособљавања и укључивања у друге мјере усмјерене на повећање запослености, односно смањење незапослености, у складу са законом и актом органа државне управе надлежног за послове рада; једнократну новчану помоћ и накнаду путних и селидбених трошкова ако заснује радни однос на неодређено вријеме ван мјеста пребивалишта, у складу са актом Министарства. Такође, право на професионалну рехабилитацију може остварити незапослено лице са инвалидитетом које се због умањене радне способности не може успјешно укључити у тржиште рада, односно запослено лице са инвалидитетом, које због умањене радне способности не може задржати постојеће запослење или напредовати у њему.

ЈУ “Дневни центар за дјецу и омладину са сметњама и тешкоћама у развоју” Беране

ЈУ Дневни центар за дјецу и омладину са сметњама и тешкоћама у развоју Беране, као установа социјалне и дјечје заштите на локалном нивоу обавља дјелатност у складу са Законом о социјалној и дјечјој заштити, Законом о васпитању и образовању дјеце са посебним образовним потребама, Статутом Дневног центра и Одлуком о оснивању Јавне установе Дневни центар за дјецу и омладину са сметњама и тешкоћама у развоју Беране. Оснивач Дневног центра је Општина Беране.

ЈУ Дневни центар за дјецу и омладину са сметњама и тешкоћама у развоју Беране почео је са радом 19.12.2013. године. Дневни центар је социјална услуга за дјецу са сметњама и тешкоћама у развоју, утемељена на интерсекторском приступу у коме се пружа широка лепеза услуга (социјализација, њега, социјална и медицинска рехабилитација, оспособљавање за самосталност у активностима дневног живота, слободне активности, подршка родитељима) и васпитно-образовни рад у којем се стичу вјештине неопходне за свакодневни живот.

Дневни центар има за циљ заштиту, промоцију и унапређење права дјеце са сметњама и тешкоћама у развоју, социјализацију и друштвену интеграцију на основу пружања једнаких могућности, као и социјалну инклузију у друштвену средину. У складу са дјелатностима и циљевима Дневни центар пружа услуге дневног боравка, пружање осмочасовне њега, социјализације, рехабилитације-елементарни физикални третман, елементарног образовања дјеце, друштвене и професионалне активације дјеце, едукације родитеља за самопомоћ и помоћ дјечи, патронажне услуге и друге услуге у складу са статутом и законом.

Услуге Дневног центра користе дјеца и омладина са сметњама и тешкоћама у развоју од 3 до 27 година. Дјеца се усмјеравају у Дневни центар на основу рјешења Комисије Центра за социјални рад Беране, Андријевица и Петњица, а по предлогу Комисије за усмјеравање дјеце са посебним образовним потребама општине Беране и Секретаријата за општу управу и друштвене дјелатности. На дан 31.12.2020. године у Дневном центру право на коришћење

услуга имала су 32 корисника. Од укупног броја корисника 18 је било мушког, а 14 женског пола, према узрасту: 3-6 година 3 корисника, 7-17 година 20 корисника и 18-27 година 9 корисника

Табела 26. Укупан број дјеце и младих са сметњама у развоју, која су користила услуге у ДЦ на крају 2021. по полу и годинама

Број	Мушки пол	Женски пол	Од 3-6	Од 7-17	18-27
31	18	13	3	20	8

Све активности у раду са корисницима свде се на један заједнички задатак: оспособити дјецу и омладину за што самосталнији и независнији живот и рад, учинити да буду што мање зависни од непосредне помоћи, надзора и старања своје породице, шире и уже друштвене заједнице и тиме испоштовати један од основних принципа бриге о овој популацији, деинституционализацију.

У извјештајном периоду¹⁰ у раду са корисницима били су укључени стручни радници различитих профила, а програм се реализовао кроз групни и индивидуални облик рада.

ЗУ Дом здравља “Ника Лабовић”Беране

ЗУ Дом здравља Беране је референтни центар примарне здравствене заштите. Дом здравља Беране услуге својим корисницима пружа у четири објекта. У главном објекту Дома здравља Ламела „А“, смјештене су ординације изабраних доктора за дјецу, изабраних доктора за одрасле и већина центара и јединица за подршку опремљених по најсавременијим стандардима. У главном објекту Дома здравља смјештена је и јединица Завода за хитну медицинску помоћ Црне Горе, као и шест стоматолошких амбуланти и двије зуботехничке лабораторије. У објекту Центра за репродуктивно здравље, смјештене су ординације изабраних доктора за жене и Савјетовалиште за репродуктивно здравље. У ламели „Б“, смјештени су Центар за дјецу са сметњама и тешкоћама у развоју, Популационо савјетовалиште, Савјетовалиште за младе Центра за превенцију, Центар за ментално здравље, Хигијенско-епидемиолошка служба и Микробиолошка лабораторија Центра за дијагностику.

У оквиру ДЗ функционишу следећи центри за подршку: Центар за плућне болести и ТБЦ, Центар за дијагностику, Центар за ментално здравље, Центар за дјецу са сметњама у развоју и Центар за превенцију.

У циљу доступности услуга примарне здравствене заштите и становништву руралних подручја, Дом здравља организује рад у Здравственој станици Петњица и у 13 повремених сеоских амбуланти: Доња Ржаница, Калудра, Шекулар, Виница, Горње Заостро, Штитари, Полица, Лубнице, Врбица, Бор, Савин Бор, Трпези и Туцање.

¹⁰ Извјештај о раду јавне установе за 2020. годину

Када су корисници психоактивних супстанци у питању, тренутно је 46 лица на евиденцији Центра која злоупотребљавају психоактивне супстанце. У циљу третмана поменутих лица, користе се групна психотерапија и супституциони програм.

Табела 27. Број пунољетних лица, која су на евиденцији Центра због злоупотребе психоактивних супстанци

2016.	55
2017.	45
2018.	39
2019.	36
2020.	53

Црвени крст Црне Горе - Општинска организација Црвени крст Беране

Општинска организација Црвеног крста Беране је препознатљив и значајан партнер у цјелокупном животу локалне заједнице. Црвени крст остварује своју заштитну улогу на плану бриге о најугроженијим категоријама становништва.

У току 2021. године уз сарадњу многобројних партнера, обезбијеђене су најнеопходније животне намирнице, средства за хигијену, велике количине обуће и одјеће за 2477 материјално и здравствено угрожених лица. Активностима су били обихваћени: лица са инвалидитетом, старија лица, добровољни даваоци крви, корисници материјалног обезбјеђења, самохрани родитељи итд. Такође, Влада Црне Горе обезбиједила је пакете хране и средстава за хигијену за 4000 пензионера у Општини Беране.

Лицима са инвалидитетом подијељена су 21 инвалидска колица. Такође, реализован је пројекат "Помоћ у кући за одрасло и старо лице са инвалидитетом" гдје су на почетку била укључена 163 корисника, а крајем године 149. Пројектом је било ангажовано 17 геронтодомаћица, од којих 15 у Беранама и 2 у Петњици.

Кроз донацију Телекома и Мастеркарда обезбијеђена је помоћ у виду преправке и сређивања стамбених објеката за 2 материјално најугроженија корисника.

У склопу активности у којима су Роми приоритена група, неколико пута подијељени су: храна, средства за хигијену, одјећа и обућа, кроз донацију ЦКЦГ и организације ХЕЛП.

У току активности које ООЦК спроводи, похвална је сарадња са Општином Беране и Центром за социјални рад.

У Беранама постоје 3 лиценцирана пружаоца услуга социјалне и дјечје заштите и то: ЈУ Центар за социјални рад за општине Беране, Андријевица и Петњица, ЈУ Дневни центар за дјецу и омладину са сметњама и тешкоћама у развоју Беране и НВО Црногорска Искра Беране.

Невладине организације/Организације цивилног друштва

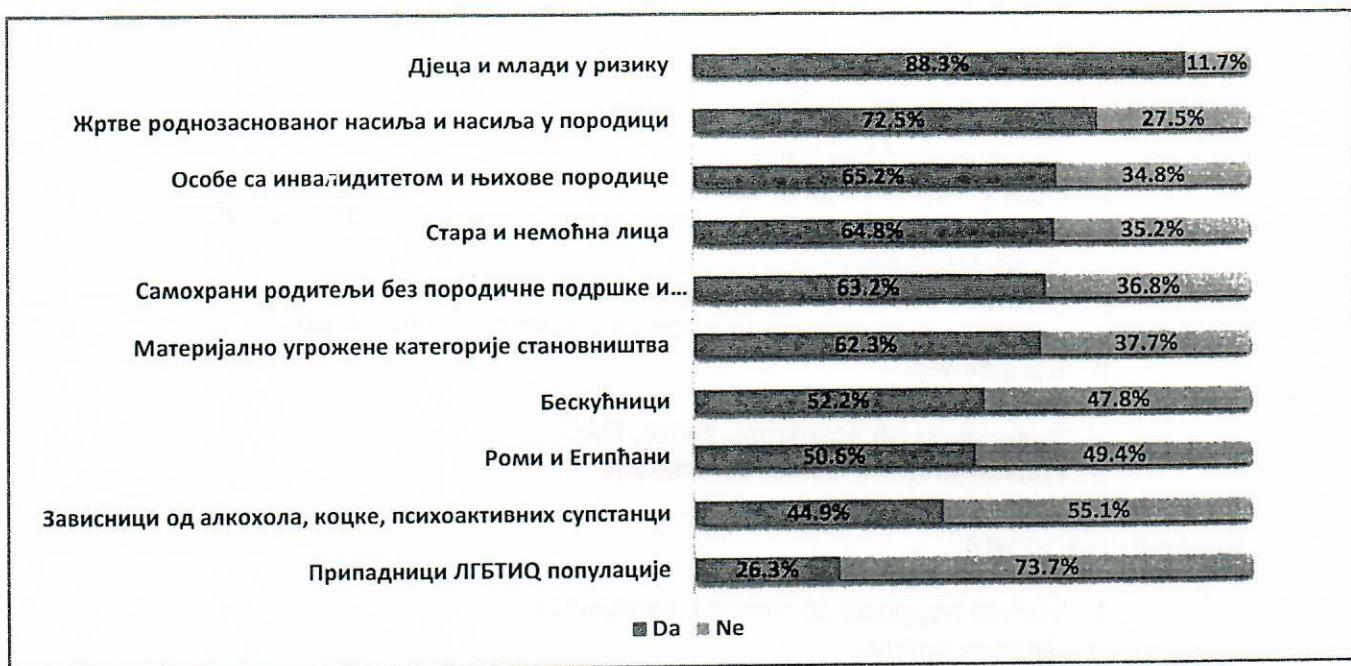
У сврху развоја квалитетних услуга социјалне и дјечје заштите изразито је значајна сарадња са организацијама цивилног друштва, с којима је успостављен успјешан партнерски однос. НВО/ОЦД кроз пружање услуга доприносе уклањању социјалних препрека што води ка несметаном обављању свакодневних животних активности од значаја за укључивање у живот у заједници.

Следеће организације на територији Берана дјелују у области социјалне и дјечје заштите:

Друштво добровољних давалаца крви; Образовна, културна, социјална и информативна иницијатива (ОКСИ); Општинско удружење мултипле склерозе Беране (ОУМСА); Организација глувих и наглувих општина Беране, Плав, Рожаје, Андријевица, Петњица и Гусиње; Организација слијепих за Беране, Андријевицу, Плав и Рожаје; Регионална развојна агенција за Бјеласицу, Комове и Проклетије (РРА); Савјетовалиште за превенцију и рехабилитацију, Терапи центар Беране; Удружење дијабетичара и срчаних болесника – Беране и Мајке Берана.

ПРИОРИТЕТНЕ ГРУПЕ И УСЛУГЕ У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ

У складу са резултатима анкетног истраживања, на узорку од 247 испитаника, које има за циљ препознавање приоритета у овој области и бољу процјену потреба за услугама из социјалне и дјечје заштите у општини Беране, у наставку су дати графички прикази приоритетних група у локалној заједници и приоритетних услуга које према мишљењу већине испитаника представљају важан сегмент подршке корисницима и њиховим породицама и као такве имају приоритет у односу на све остале услуге.

У складу са циљним групама које се посебно штите Законом о социјалној и дјечјој заштити, циљевима из стратешких докумената, као и резултатима истраживања, дефинисане су приоритетне циљне групе и услуге Локалног плана за унапређење социјалне инклузије-развој услуга социјалне и дјечје заштите у Беранама и то:

Приоритетне групе:

- Дјеца и млади у ризику
- Стара и немоћна лица
- ОСИ и њихове породице
- Самохрани родитељи без породичне подршке и одговарајућих услова за живот
- Материјално угрожене категорије становништва
- Жртве роднозаснованог насиља и насиља у породици
- Бескућници
- Роми и Египћани
- Зависници од алкохола, коцке, ПАС
- Припадници ЛГБТИQ популације

Приоритетне услуге:

1. Услуге подршке за живот у заједници
 - Дневни боравак
 - Помоћ у кући
 - Персонална асистенција
 - Становање уз подршку
 - Тумачење и превођење на знаковни језик
 - Свратиште
2. Савјетодавне-терапијске и социјално-едукативне услуге:
 - Савјетовање
 - Терапија
 - СОС телефон
 - Медијација
3. Услуге смјештаја:
 - Породични смјештај – хранитељство
 - Породични смјештај
 - Прихватилиште – склониште
 - Смјештај у установе

ВИЗИЈА
Општина Беране обезбјеђује квалитетан живот и социјалну сигурност свим својим грађанима и грађанкама.
ЦИЉ
Унапријеђена социјална инклузија рањивих група и свих лица у стању социјалне потребе у општини Беране.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ
Специфични циљ 1: Унапређење и развој услуга подршке за живот у заједници, савјетодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга и услуга смјештаја за дјецу и младе у ризику
Специфични циљ 2: Унапређење степена заштите од злостављања и занемаривања
Специфични циљ 3: Унапређење материјалних давања у области социјалне и дјечје заштите
Специфични циљ 4: Успостављене, доступне услуге подршке за живот у заједници и савјетодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге за старија лица
Специфични циљ 5: Успостављене и доступне услуге подршке за живот у заједници и савјетодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге за особе са инвалидитетом
Специфични циљ 6: Унапређење положаја припадника/ца Ромске и Египћанске популације
Специфични циљ 7: Умањити ризик од социјалне искључености ЛГБТQ особа

АКЦИОНИ ПЛАН

ДЈЕЦА И МЛАДИ У РИЗИКУ

Циљ I Унапређење и развој услуга подршке за живот у заједници, савјетодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга и услуга смјештаја за дјецу и младе у ризику				
Активности - мјере	Индикатори	Носиоци активности	Вријеме реализације	Извори финансирања
1.1. Развити систем информисања активности о правима из система дјечје заштите ради повећања доступности права	Систем информисања постављен на порталу Општине Беране, ЦСР и ДЦ	Општина Беране ЦСР ДЦ	2022 - 2026	Општина Беране ЦСР Дневни центар
1.2. Усвојити протоколе о сарадњи и поступању на локалном нивоу за процјену и задовољавање потреба дјеце са сметњама у развоју	Усвојени протоколи о сарадњи и поступању на локалном нивоу	Општина Беране ЦСР ЗУ ДЦ ПУ ОЦД НВО	2022 -2026	Општина Беране

3. Усвојити протоколе о градњи и поступању на жалном нивоу за процјену и идовољавање потреба еце са проблемима у понашању	Усвојени протоколи о сарадњи и поступању на локалном нивоу	Општина Беране ЦСР ЗУ ДЦ ПУ ОЦД НВО	2022 -2026	Општина Беране
4. Унаприједити услугу дневног зравка за дјецу са сметњама у развијању кроз пружање додатне гручне помоћи	Број корисника услуге Потписан меморандум ДЦ, ЦСР, школе и вртић	Општина Беране ЦСР ДЦ Школе Вртић	2022-2026	Општина Беране ЦСР
5. Успоставити интегрисане услуге кроз сарадњу између Дома здравља Беране, вртића, основних школа, Дневног центра, ЦСР, НВО	Број корисника Усаглашеност ИРОП-а, ИПУ, ИПР	Општина Беране ЦСР ДЦ ДЗ Вртић Основне школе	2022-2026	Општина Беране ЦСР Дом здравља Донатори
6. Унаприједити обезбјеђивање услуга савјетодавно- терапијских социјално - едукативних услуга а дјецу са сметњама у развијању	Број корисника услуге	НВО ПУ	2022 – 2026	Општина Беране

1.7. Успоставити савјетодавно-терапијске и социјално – едукативне услуге за дјецу са проблемима у понашању	Број корисника услуге	НВО ПУ	2022 - 2026	Општина Беране
1.8. Унаприједити услугу помоћ у кући за дјецу и младе са сметњама у развоју	Број корисника услуге	Општина Беране ПУ ОЦД НВО	2022 - 2026	Општина Беране Донатори
1.9. Интерресорским дјеловањем Општине Беране, ЦСР, ДЗ формирати јединствену базу података за дјецу и младе са сметњама у развоју	Формирана база података Број дјеце са сметњама у развоју Број младих са сметњама у развоју	Општина Беране ЦСР ДЗ ОЦД НВО ЗЗЗЦГ	2022-2026	Општина Беране
1.10. Успостављање услуге становања уз подршку за младе без родитељског старања и дјецу без адекватне родитељске бриге	Број корисника услуге становања уз подршку	Општина Беране ПУ ОЦД НВО	2023-2026	Општина Беране Донатори
1.11. Развијати услугу породичног смјештаја-хранитељства	Број хранитељских породица Број дјеце на смјештају	ПУ ЦСР ОЦД НВО	2023-2026	ЦСР Општина Беране Донатори

12. Едукација о вршњачком асиглу у основним и средњим школама	Број едукација	Општина Беране Школе НВО	2022 - 2026	Општина Беране НВО Донатори
13. Успостављање услуге авјетовања за дјецу и младе који користе ПАС	Број корисника услуге савјетовања	ПУ ОЦД НВО	2022 - 2026	Општина Беране НВО
14. Обука стручних радника који се специјализовати за рад са корисницима ПАС	Број стручних радника који су прошли обуку	Општина Беране, ЦСР ДЗ	2022 - 2026	Општина Беране НВО ЦСР Дом здравља Донатори
1.15. Психосоцијални третман и групна терапија са пацијентима корисницима ПАС и члановима породица	Број пацијената и број чланова породица који су прошли третман и терапију	ДЗ	2022 - 2026	Дом здравља
1.16. Обезбиједити психолошку подршку родитељима дјеце са сметњама и тешкоћама у развоју	Обезбијеђена подршка психолога и број корисника	Општина Беране, ДЗ, ОЦД, ДЦ, ЦСР, Школе, Вртић, НВО	2022-2026	Општина Беране Дом здравља ОЦД Дневни центар ЦСР Школе Вртић, НВО
1.17. Информисање јавности о процедурама за усмјеравање дјеце са посебним образовним потребама	Број објављених информативних садржаја	Општина Беране ЦСР	2022 - 2026	Општина Беране

1.18. Стварање услова за покретање услуге предаха родитељству	Извршена анализа потреба за услугом предаха родитељству, Пилотирање услуге	Општина Беране, ПУ, НВО	2023 - 2026	Општина Беране ПУ НВО
1.19. Утврдити критеријуме и мјерила за формирање цијане услуге за дјецу и младе које финансира општина и донијети цијане коштања	Утврђени критеријуми и мјерила Утврђена цијана	Општина Беране ПУ ОЦД НВО	2022-2026	Општина Беране
1.20. Успоставити услугу смјештаја-Прихватилиште-склониште за дјецу са улице	Успостављена услуга Број дјеце корисника	Општина Беране ЦСР ПУ	2022-2026	Општина Беране ПУ Донатори

Циљ II Унапређење степена заштите од злостављања и занемаривања				
Активности-мјере	Индикатори	Носиоци активности	Вријеме реализације	Извори финансирања
2.1. Организовати кампање у циљу подизања свијести и информисања жена и дјеце о породичном насиљу	Број кампања	Општина Беране Основно тужилаштво ЦСР ПУ ОЦД НВО	2022 -2026	Општина Беране НВО Донатори
2.2. Унаприједити савјетодавно - терапијске и социјално-едукативне услуге (савјетовање, терапија и др) за дјецу и жене жртве насиља у породици	Број пружених услуга Број корисника	ПУ ОЦД НВО	2022 -2026	Општина Беране НВО ПУ Донатори

3. Обезбиједити захватилиште-склониште си хитним интервенцијама	Број стамбених јединица Број корисника	ПУ НВО ЦСР	2022 -2026	Општина Беране ЦСР Донатори
4. Организовати кампање у иљу спречавања уговорених ракова	Број кампања	Општина Беране ЦСР НВО	2022 -2026	Општина Беране НВО Донатори

МАТЕРИЈАЛНО УГРОЖЕНА ЛИЦА

Циљ III Унапређење материјалних давања у области социјалне и дјечје заштите				
Активности-мјере	Индикатори	Носиоци активности	Вријеме реализације	Извори финасирања
3.1. Праћење броја корисника материјалних давања	Број корисника МО, ДНП, ЛИ, ЈНП, ДД, НЗНД и др	Општина Беране ЦСР	у континуитету	Нису потребна средства

3.2. Израда индивидуалних планова активације за радно способне кориснике МО	Број индивидуалних планова активације	ЦСР 333ЦГ	У континуитету	Нису потребна средства
3.3. Успоставити критеријуме за социјално становање	Усвојена одлука	Општина Беране	2024. године	Општина Беране
3.4. Мапирати стамбене јединице за социјално становање у власништву општине Беране	Број стамбених јединица Број чланова породица	Општина Беране	2024-2025	Општина Беране
3.5. Обезбиједити субвенције у плаћању комуналних услуга које пружају правна лица која оснива општина	Број корисника	Општина Беране	2022. године-у континуитету	Општина Беране
3.6. Мапирање потреба за успостављање услуге народне кухиње	Број корисника	Општина Беране ЦСР ЦК	2023-2026	Општина Беране

СТАРИЈА ЛИЦА

Циљ IV Успостављене, доступне услуге подршке за живот у заједници и саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге за старија лица					
Активности-мјере	Индикатори	Носиоци активности	Вријеме реализације	Извори финансирања	
1.1. Информисање старијих лица о правима из социјалне и дјечије заштите	Број брошура, летака	Општина Беране ЦСР НВО	2022 - 2026	Општина Беране НВО	
1.2. Изградња Дома за стара и инвалидна лица	Изграђен Дом за стара и инвалидна лица	Општина Беране	2022-2026	Општина Беране	
1.3. Успоставити саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге за старија лица	Број услуга	Општина Беране НВО	2023 - 2026	Општина Беране НВО Донатори	
1.4. Мапирање потреба за интегрисаним услугама старијим лицима посебно на месном подручју	Број корисника Број услуга	Општина Беране ЦСР, НВО, ПУ, ЗУ, УП	2023 - 2026	Општина Беране ОЦД НВО Донатори	
1.5. Укључити волонтере у пружању услуга старијим лицима	Број волонтера	Општина Беране НВО ЦК	2022 - 2026	Општина Беране	

4.6. Утврдити критеријуме и мјерила за формирање цијана услуге за старија лица које финансира општина и донијети цијене коштања услуга	Утврђени критеријуми и мјерила Утврђена цијена	Општина Беране ПУ ОЦД НВО	2022 - 2026	Општина Беране
4.7. Развијати услугу породичног смјештаја	Број лица на смјештају	ПУ ЦСР	2023-2026	ЦСР Општина Беране Донатори

ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Циљ V Успостављене и доступне услуге подршке за живот у заједници и савјетодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге за особе са инвалидитетом				
Активности-мјере	Индикатори	Носиоци активности	Вријеме реализације	Извори финансирања
5.1. Информисање особа са инвалидитетом о правима из социјалне и дјечје заштите	Број брошура, број летака	Општина Беране ЦСР НВО	2022 - 2026	Општина Беране НВО
5.2. Успоставити услуге персоналне асистенције	Број корисника Број ПУ	Општина Беране НВО ПУ	2022 - 2026	Општина Беране НВО ПУ Донатори

3. Успоставити услугу евног боравка за особе са валидитетом старије од 27 дина	Број корисника услуге	Општина Беране ЦСР ДЦ	У континуитету	Општина Беране Донатори
4. Успоставити вјетодавно-терапијске и цијално-едукативне услуге особе са инвалидитетом чланове породице	Број услуга Број чланова породице	Општина Беране НВО	2022 - 2026	Општина Беране НВО
5. Успоставити тегрисане услуге и особе са инвалидитетом	Број корисника Број услуга	Општина Беране ЦСР НВО ПУ ЗЗЦГ УП	2023 - 2026	Општина Беране ОЦД НВО Донатори
6. Интересорским јеловањем Општине еране, ЦСР, ДЗ, ормирати јединствену базу одатака ОСИ	Формирана база података Број ОСИ	Општина Беране ЦСР ДЗ ОЦД НВО	2023. године	Општина Беране ЦСР ДЗ
7. Успоставити услугу тановање уз подршку ОСИ	Успостављена услуга Број корисника	ПУ Општина Беране	2023. године	ПУ Донатори

РЕ ПОПУЛАЦИЈА

Специфични циљ 6: Унапређење положаја припадника/ца Ромске и Египћанске популације				
Активност-мјере	Индикатори	Носиоци активности	Вријеме реализације	Извори финансирања
6.1. Организовање едукативне радионице о значају основног образовања, здравствене заштите са акцентом на вакцинасање малолјетне дјеце значају репродуктивног здравља	Одржана едукативна радионица, Број полазника	Општина Беране Школе ДЗ	2022-2026	Општина Беране Донатори
6.2. Информисати и едуковати припаднике РЕ популације о услугама из домена социјалне и дјеће заштите	Број информисаних лица Број породица	Општина Беране ЦСР ЦК НВО	2022-2026	Општина Беране ЦСР ЦК
6.6. Информисати жене и дјецу о породичном насиљу, о ситуацијама које пружају заштиту и контактира тих институција	Број информативних дана	Општина Беране МУП ЦСР НВО	2022-2026	Општина Беране Донатори

ЛГБТQ ПОПУЛАЦИЈА

гљ VII Умањити ризик од социјалне искључености ЛГБТQ особа				
Активности-мјере	Индикатори	Носиоци активности	Вријеме реализације	Извори финансирања
1. Ојачати капацитете и омовисати итидискриминаторно нашање кроз спровођење бука за: представнике локалне самоуправе, олицијских, социјалних и инспекцијских служби и ругих државних органа ађужених за пружање слуга социјалне заштите и аштите од дискриминације а локалном нивоу	Обучене циљне групе на нивоу локалне самоуправе Минимум 15 учесника обуке	НВО	2022-2026	Општина Беране, Бизнис сектор, Донатори, Донатори кроз буџете организација цивилног друштва, државни буџет
2. Обиљежавање 10. децембра, Дан људских права (сегмент посвећен људским правима ЛГБТИQ особа)	Ојачан сензибилитет окружења према ЛГБТИQ особама	Општина Беране ЦСР ОЦД НВО	2022-2026	Општина Беране

ПЛАН ПРАЋЕЊА СПРОВОЂЕЊА И ПРОЦЈЕНЕ УСПЈЕШНОСТИ

У циљу праћења спровођења Локалног плана обавезно ће се основати Радно тијело за мониторинг (праћење успјешности реализације) Локалног плана за развој услуга социјалне заштите у општини Беране.

Ово радно тијело ће на годишњем нивоу одређивати приоритете и правити детаљан план за реализацију датих мјера из овог Локалног плана. У току тог процеса биће консултовани релевантни представници организација и институција које се баве пружањем услуга социјалне и дјечје заштите, кориснице/и услуга и грађани/ке.

Евалуација тј. процјена успјешности спровођења плана радиће се на годишњем нивоу у складу са динамиком његовог усвајања.

Финална евалуација тј. процјена успјешности читавог плана биће урађена на крају цијелог циклуса тј. по истеку самог плана (временски одређеног периода на који је план направљен).

Интерну евалуацију урадиће представници органа локалне управе надлежног за област социјалне заштите и *Радни тим за праћење реализације локалног плана социјалне инклузије*.

На годишњем нивоу, важно је обезбиједити и непосредно учешће грађана/ки у оцјени спровођења плана као и планирања будућих приоритета и на тај начин процес учинити инклузивнијим, са циљем да се упознају са рјешењима из плана и да се чује њихово мишљење и исто уважи.

ПР план укључује, али није лимитиран на следеће активности:

- постављање Локалног плана за унапређење социјалне инклузије-развој услуга социјалне и дјечје заштите у Беранама за период 2022. до 2026. године на сајту Општине Беране;
- слање писма свим институцијама на локалном нивоу о постојању Локалног плана;
- слање писма свим организацијама цивилног друштва на локалном нивоу о постојању Локалног плана;
- слање писма свим ликвидним фирмама/компанијама на локалном и националном нивоу о постојању Локалног плана са циљем да се омогући да они развију или ускладе своје планове друштвене одговорности у складу са потребама заједнице;
- слање информације медијима на локалном и националном нивоу о постојању Локалног плана са циљем да се информише шира јавност и потенцијални корисници социјалних услуга;
- информисање надлежног тијела на националном нивоу о Локалном плану и једном годишње о резултатима;
- кроз интернет комуникацију (веб сајт и сл.) комуницирати са широм јавношћу и остварити непосредно учешће у процесу спровођења

Локалног плана.

Секретаријат за општу управу и друштвене дјелатности општине Беране ће бити задужен за праћење и координацију активностима у спровођењу и извјештавању о реализацији Локалног плана за унапређење социјалне инклузије-развој услуга социјалне и дјечје заштите у Беранама за период 2022. до 2026. године.